

مرکز تحقیقات اثار فردوس

دانشگاه پریزید

همایش ملی آثار و ۱۳۹۰ مهرماه
فردوس

جدول ۱- برآورد الگوی توابع با استفاده از روش حداقل درستمایی

منظیر	ضرایب نرمال شده	آماره t	کشش انظری	کشش تحقیقی افته	کشش کل
ضریب ثابت	-1/19	-3/25	-	-	-
من	-0/10003	"-0/25	0/02	0/006	0/026
میزان تحصیلات	-0/0006	"-0/95	0/1	0/03	0/13
سابقه باخدازی	-0/19	"-1/8	22/23	7/16	31/39
میزان درآمد از باخدازی	0/0002	"1/7	0/5	0/15	0/65
نوع منع درآمدی اصلی	0/02	***1/5	1/2	0/36	1/56
استفاده از خدمات ترویجی	-0/0005	"-0/76	-0/28	-0/08	-0/36
مساحت باغ	0/19	"1/9	-23/35	-6/9	-30/25

$$r^2 = 0/46$$

$$-580/4 Log LIKELIHOOD =$$

** معنی دار در سطح ۱درصد * معنی دار در سطح ۵ درصد

۰/۶۲ The predicted pro of Y> limit aver X(i)=

بسیار NS

بررسی راندمان تولید عصاره‌های مختلف از هسته آثار و اندازه‌گیری خواص آنتی اکسیدانی آنها

شادی بصیری^۱، رضا فرهوش^۲، فخری شهیدی^۳، رسول کدخدایی^۴، علی مرتضوی^۵

۱- دانشجوی دکتری صنایع غذایی دانشگاه فردوسی مشهد و عضو هیئت علمی مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی خراسان رضوی

۲- دانشیار گروه صنایع غذایی دانشگاه فردوسی مشهد

۳- استاد گروه صنایع غذایی دانشگاه فردوسی مشهد

۴- استادیار گروه کشاورزی و صنایع غذایی پژوهشگاه علوم و صنایع غذایی خراسان رضوی

چکیده

همایش ملی انار | ۱۳۹۰ و ۱۴ مهرماه فودوس

انار با نام علمی (*Punica granatum L.*) متعلق به خانواده *Punicaceae* می‌باشد. بنابر شواهد موجود انار بومی ایران و کشورهای همچو راست. انار سرشار از ویتامین‌ها و عناصر مختلف و آنتی اکسیدان‌ها می‌باشد و دارای خواص درمانی است. آنتی اکسیدان‌ها برای پیشگیری از ابتلا به سرطان، بیماری‌های قلبی، آرتروز و کاهش فشار خون مفید هستند. با توجه به اهمیت میوه انار، به منظور حداکثر استفاده از آن حتی از پسمندی‌های حاصل از فراوری در کارخانه‌ها و مقازه‌های تولید آب میوه، پژوهش حاضر با هدف ارزیابی خواص آنتی اکسیدانی هسته انار، صورت پذیرفت. در این تحقیق از حلال‌های آب، مثالی، اشن، بوتائل، اتیل استات و هگزان برای تهیه عصاره از هسته و کنجاله هسته انار استفاده شد. نتایج نشان دادند که حلال‌های هگزان و اشن به ترتیب بالاترین راندمان تولید عصاره از هسته انار را می‌دهند. عصاره مثالی هسته انار دارای بالاترین قدرت آنتی اکسیدانی نسبت به سایر عصاره‌ها بود.

کلمات کلیدی: انار، هسته انار، خاصیت آنتی اکسیدانی، عصاره به دست آمده از هسته

مقدمه

دانشمندان تقریباً از سال ۲۰۰۰ به قدرت بالای آنتی اکسیدانی انار بی بردند. انار حاوی آنتی اکسیدان‌هایی از جمله ویتامین C، ویتامین E، بتا کاروتون، کاتشین‌ها، گالوکاتشین‌ها و آنتوسیانین‌ها و... می‌باشد که برای قلب، مغز، استخوان‌ها و به طور کلی سلامت انسان مفید است. انار غنی از ترکیبات زیست فعال از جمله پلی فنل‌ها و فلاونوئیدها می‌باشد که قدرت آنتی اکسیدانی قابل توجهی دارد (جیل و همکاران، ۲۰۰۰). تحقیقات انجام شده در این زمینه نشان داده است که آنتی اکسیدان‌های انار در تخریب سلول‌های ایجاد کننده سرطان، پیری و سایر بیماریها موثرند. مطالعات آزمایشگاهی و عملی ثابت کرده که انار در به دام اندختن رادیکالهای آزاد و جلوگیری از اکسیداسیون لیپوپروتئین‌های با دانسته پایین بسیار قدرتمند است (آویرام و همکاران، ۲۰۰۲). محققان معتقدند که قدرت آنتی اکسیدانی انار بیش از ۳ برابر چای سبز است (سیرم و همکاران، ۲۰۰۵). در این پژوهش خواص آنتی اکسیدانی هسته انار مورد بررسی قرار رفته است.

مواد و روش‌ها

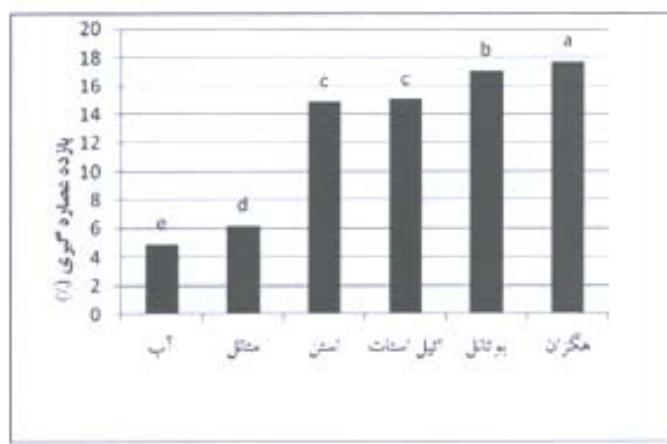
به منظور تهیه عصاره از هسته انار از حلال‌های مختلف قطیبت استفاده شد تا ترکیبات موجود در هسته استخراج گردند. حلال‌های استفاده شده به ترتیب درجه قطیبت عبارت بودند از آب، مثالی، بوتائل، اشن، اتیل استات و هگزان.

همایش ملی آثار و ۱۴۹۰ مهرماه | همایش ملی آثار و ۱۴۹۰ مهرماه | فردوس

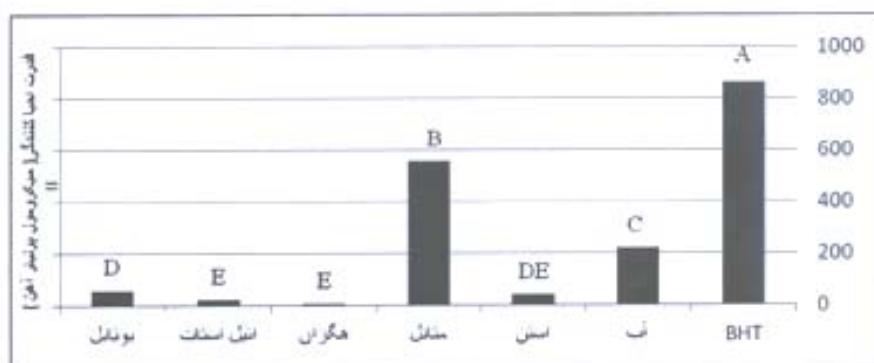
بهمنظور اندازه گیری قدرت آنتی اکسیدانی عصاره ها از دو روش FRAP و DPPH استفاده شد.

نتایج

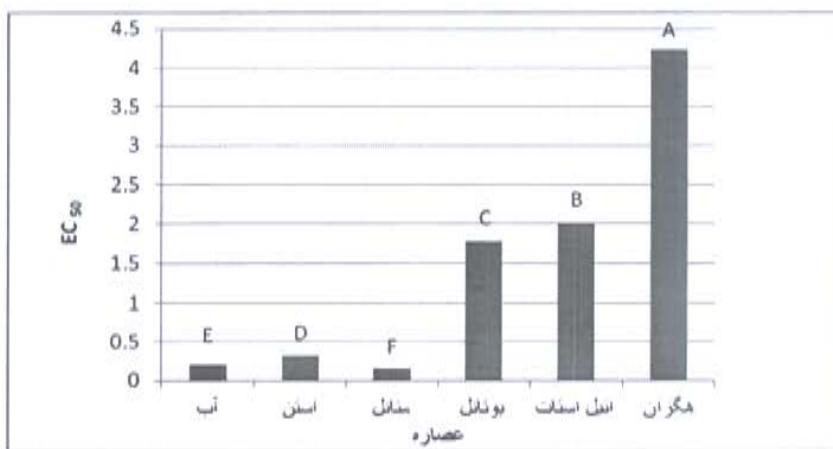
نتایج آزمایش ها نشان داد که حلال هگزان در عصاره گیری از هسته آنار، بیشترین بازده استخراج را ایجاد نمود (شکل ۱)، در عصاره های مختلف هسته آنار، بیشترین قدرت احیا کنندگی آهن مربوط به عصاره متانی بود (شکل ۲)، عصاره متانی همچنین درای بیشترین قدرت مهار کنندگی رادیکال های آزاد بود (شکل ۳).

شکل ۱ - اثر حلال های مختلف روی بازده عصاره گیری از هسته آنار.

شکل ۲ - قدرت احیا کنندگی آهن عصاره های هسته آنار.

شکل ۳. مقادیر EC50 عصاره‌های هسته انار

نتایج حاکی از این است عصاره همگرانی و متانلی هسته انار به ترتیب دارای بالاترین راندمان و بیشترین قدرت آنتی اکسیدانی بودند.

An investigation on various extracts production efficiency from pomegranate seeds and measurement of their antioxidant properties

Shadi Basiri^{1*}, Reza Farhoosh², Fakhri Shahidi², Rassoul Kadkhodaee³, Ali Mortazavi²

1. Ph.D student in Ferdowsi university of Mashhad and Member of scientific board of Khorasan Agriculture & Natural Resources Research Center, P.O. Box: 488, TelFax:+98-511-3822373
shbasiri35@yahoo.com

2. Department of Food Science and Technology, Faculty of Agriculture, Ferdowsi University of Mashhad, P. O. Box 91775-1163.

3. Khorasan Research Institute for Food Science and Technology, Km 12, Mashhad-Quchan Highway, P. O. Box 91735-139, Mashhad, Iran

Abstract

Pomegranate (*Punica granatum*) is belonging to punicaceae family. The pomegranate is native in Iran and its neighborhood countries. The pomegranate is full of various vitamins, mineral elements and antioxidant compounds. It has a lot of medicinal effects. Antioxidants are

همایش ملی آثار ۱۳ و ۱۴ مهرماه ۱۳۹۰
فردوس

anticancer and prevent of creation of heart diseases and blood pressure and arteries sufferings. Given the importance of pomegranate fruit and in order to maximize the use of waste from pomegranate processing, this study aimed to evaluate the antioxidant properties of the pomegranate seed. In this research, for preparing pomegranate seed extracts, the solvents of water, methanol, acetone, butanol, ethyl acetate and hexan, were used. The results showed that hexan and acetone created the maximum extract production efficiency from seed and defatted seed respectively. The methanolic extracts of seed and defatted seed had the most antioxidant properties.

Key words: pomegranate, pomegranate seed, antioxidant properties, seed extract.

منابع

- Aviram M., Dornfeld L., Kaplan M., Coleman R., Gaitini D., Nitecki S., Hofman A., Rosenblat M., Volkova N., Presser D., Attias J., Hayek T., Fuhrman B. 2002. Pomegranate juice flavonoids inhibit low-density lipoprotein oxidation and cardiovascular diseases: studies in atherosclerotic mice and in humans. *Drugs Exp Clin Res* 28 (2-3):49-62.
- Gil M. I., Tomas-Barberan F. A., Hess-Pierce B., Holcroft D. M., Kader A. A. 2000. Antioxidant activity of pomegranate juice and its relationship with phenolic composition and processing. *J Agric Food Chem* 48: 4581-9.
- Seeram N. P. 2005. In vitro antiproliferative, apoptotic and antioxidant activities of punicalagin, ellagic acid and a total pomegranate tannin extract are enhanced in combination with other polyphenols as found in pomegranate juice. *J Nutr Biochem* 16(6): 360-67.

شناسایی روغن هسته آنار به شیوه دستگاهی

شادی بصیری^۱, فخری شهیدی^۲, رضا فرهوش^۳, رسول کدخدایی^۴, علی مرتضوی^۵

۱-دانشجوی دکتری صنایع غذایی دانشگاه فردوسی مشهد و عضو هیئت علمی مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی خراسان رضوی

۲- استاد گروه صنایع غذایی دانشگاه فردوسی مشهد

۳-دانشیار گروه صنایع غذایی دانشگاه فردوسی مشهد

۴-استادیار گروه کشاورزی و صنایع غذایی پژوهشکده علوم و صنایع غذایی خراسان رضوی

چکیده